

Hudiksvalls kommuns remissvar över betänkandet "Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan" (SOU 2025:8) Dnr U2025/00202

Sammanfattning

Hudiksvalls kommun ställer sig i stort positiv till förslagen som presenteras i betänkandet "Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan" (SOU 2025:8). Även om förslagen till förändrade lydelse i skollagen (2010:800) har mindre påverkan på det befintliga dagliga arbetet för trygghet och studiero på kommunens skolor, innebär de ett välkommet tydliggörande av roller, ansvar, mandat och förväntningar som kan komma att underlätta och förtydliga skolans arbete, både konkret i det operativa arbetet och i det löpande systematiska kvalitetsarbetet.

Hudiksvalls kommun ställer sig positiv till införandet av ett nationellt frånvaroregister, och ser att det möjliggör en ökad och mer sammanhållen systematik i arbetet med att främja skolnärvaro. Dessutom kan det bättre synliggöra omfattningen av skolfrånvaro och möjliggöra jämförelser både lokalt och på nationell nivå.

Hudiksvalls kommun anser att betänkandet tar hänsyn till de konsekvenser som förslagen kan leda till och resonerar kring konsekvenserna på ett välbalanserat och rättvisande sätt och med utgångspunkt i Barnkonventionen och barnens bästa.

Övergripande synpunkter

3. Förtydliga rektorns och lärarens ansvar för ökad trygghet och studiero

Hudiksvalls kommun har inga invändningar mot förslagen under betänkandets punkt 3. De förtydliganden som föreslås gällande rektors ansvar är i grunden bra för att åstadkomma systematik och tydlighet i rektors arbete och Hudiksvalls kommun instämmer i de resonemang i punkt 3.1.3 som ligger till grund för förslaget. Vad gäller punkt 3.2 och förslaget om den förändrade lydelsen i skollagen kopplat till

vårdnadshavares inflytande över sitt barns utbildning, kan en definition av begreppet ”begränsad omfattning” vara behövlig eftersom förändringen innebär en relativt stor förändring jämfört med tidigare lydelse.

Gällande de skolregler och förväntansdokument som omnämns i punkt 3.4 och 3.5 kan utökningen av begreppet från dagens ”ordningsregler” till det föreslagna ”skolregler” innebära en större bredd och en helhetsbild över skolans gemensamma arbete och ansvar, vilket är att föredra framför det snävare begreppet ”ordningsregler”.

Hudiksvalls kommun instämmer även i utredningens bedömning i punkt 3.6 att ordningsomdömen inte bör införas. Snarare behöver skolan säkerställa en god dialog med vårdnadshavare gällande enskilda elever som stör ordningen i skolan.

4. Öka förutsättningarna för varaktigt förbättrad trygghet

Hudiksvalls kommun har inga synpunkter på de förslag till förändringar av skollagen som anges i punkt. 4.1, men ser både organisatoriska och ekonomiska utmaningar i att genomföra dem i praktiken. Att lagen öppnar för större möjligheter att vidta åtgärder när en elev allvarligt stör andra elevers trygghet och studiero är dock i grunden bra, även om kommunens möjligheter att till exempel organisera en akutskola kan vara begränsade, särskilt parallellt med kommunens pågående arbete i resursskolan samt med BUP-skola. Något stort behov av akutskola i Hudiksvalls kommun anses heller inte finnas i dagsläget. Istället förespråkar Hudiksvalls kommun lösningar och åtgärder som förebygger behov av tillfällig placering utanför skolenheten. Om förslaget är att akutskolan införs i skollagen som en möjlighet att anordna men inte som ett krav, har Hudiksvalls kommun inga synpunkter på förslaget.

Det är dock särskilt viktigt att säkerställa att förslagen inte leder till en oproportionerligt stor negativ påverkan på berörda elevers undervisning och utbildning, till exempel om tidsgränserna för disciplinära åtgärder såsom tillfällig placering utanför skolenheten eller avstängning utökas.

Vad gäller införandet av begreppet ”mobbing” enligt betänkandets punkt. 4.3, anser Hudiksvalls kommun att de nuvarande begreppen ”trakasserier” och ”kränkande behandling” är tillräckliga för att omfatta även mobbing och att ytterligare begrepp inte behöver införas i skollagen. Risken med fler begrepp är att definitioner och gränsdragningar försvåras, med risk för otydlighet och osäkerhet i utredning, rapportering och uppföljning av kränkingsärenden.

5. Synliggöra och kartlägga frånvaro

Hudiksvalls kommun är positiv till förslaget om att definiera giltig och ogiltig frånvaro i skolförordningen och gymnasieförordningen, i enlighet med punkt. 5.1, särskilt med hänseende till begreppens relation till anmäld och oanmäld frånvaro. Att använda giltig och ogiltig frånvaro som grundbegrepp ger en tydligare och mer

enhetlig och jämförbar bild av eventuell frånvaroproblematik, istället för att olika begrepp används. Även om även giltig frånvaro kan vara problematisk, som betänkandet också konstaterar, kan en tydlig definition av begreppen underlätta en mer rättvisande bild av skolfrånvaron, både lokalt och nationellt.

Hudiksvalls kommun ställer sig starkt positiv till upprättandet av ett nationellt register om elevernas giltiga och ogiltiga skolfrånvaro, som föreslås i betänkandets punkt 5.2. Ett sådant register skulle kunna bidra till en ökad systematik i både rapportering och uppföljning av frånvaro och skulle möjliggöra jämförelser både över tid och med andra kommuner, så länge den tidsbegränsade bestämmelsen i offentlighets och sekretesslagen (2009:400) som bryter statistiksekretessen fortsatt gäller. Registret skulle även underlätta i att uppskatta omfattningen av skolfrånvaron och därmed kunna leda till mer ändamålsenliga och mer välriktade insatser för att arbeta med frånvaroproblematik, både förebyggande och åtgärdande.

Hudiksvalls kommun har inga synpunkter gällande punkt 5.3 och är positiv till förslaget att skolsociala team bör användas i arbetet med att förebygga och åtgärda frånvaro på lokal nivå. Att Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten föreslås se över sitt stöd om att förebygga och åtgärda frånvaro är ett välkommet förslag då ett sammanhållet och systematiskt stöd i arbetet skulle kunna vara till stor nytta i arbetet på lokal nivå.

Konsekvenser

Hudiksvalls kommun har inga synpunkter på de konsekvenser som diskuteras i betänkandets avsnitt 6, ”Konsekvenser”. Kommunen instämmer i analysen att skolans personal behöver få ett tydligt stöd att vidta åtgärder när elever allvarligt stör trygghet och studiero, samt i att de presenterade förslagen i stort kan leda till flera samhällsekonomiska vinster samt ökad trygghet och studiero på skolorna. Som betänkandet även påtalar i punkt 6.3 är det viktigt att resurser inte bara koncentreras till kortsiktiga disciplinära åtgärder, utan även i mer långsiktiga lösningar. Som tidigare påtalats är det även viktigt att de disciplinära åtgärder som betänkandet föreslår inte påverkar elevers likvärdiga utbildning mer än nödvändigt och att åtgärderna inte upplevs som integritetskränkande eller stigmatiserande.

Överlag upplever Hudiksvalls kommun att betänkandet tar hänsyn till de konsekvenser som skulle kunna uppstå vid ett genomförande av förslagen och att utredningen genomgående utgår från barnets bästa i enlighet med Barnkonventionen.

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Lars Adam Rydstedt

Datum: 2025-05-13 10:06

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

9B3DE52484571B9DBB424AF807842F010571657517C65D1D637FEB6ECB8D78E6